

MEDIJI I SREDSTVA OVISNOSTI

Dejana Kurtović,
školska knjižničarka

IV. OŠ Bjelovar

Asocijacija

Kutija	Miš	Dnevni	Glazba
Emisija	Žica	Tjedni	Vijesti
Slika	Igrica	Mjesečni	Reklame
Ton	Internet	Sportski	Uho
Zabava	Facebook	Dječji	Slušanje

MEDIJI

- MEDIJI – usmena i pismena sredstva javnog priopćavanja ili jednostavnije SREDSTVA KOMUNIKACIJE
- KOMUNIKACIJA – pružanje i primanje različitih obavijesti i informacija
- Po vremenu nastanka medije dijelimo na klasične ili tradicionalne i moderne ili suvremene

MEDIJI

- KLASIČNI MEDIJI
 - 1. Knjige
 - 2. Novine
 - 3. Časopisi
 - vezani uz tisk i tiskarsku proizvodnju

- SUVREMENI MEDIJI

- 1. Brošure
- 2. Plakati
- 3. Film
- 4. Radio
- 5. Televizija
- 6. Računala i Internet
 - vezani uz izum elektronike

Moderni mediji

DOBRE I LOŠE STRANE MEDIJA

- **Dobre strane medija su :**
- informiraju nas
- poučavaju nas
- zabavljaju nas
- **Loše strane :**
- izlažu nas nekim štetnim utjecajima
- nasilni su
- konzumerizam – tjeraju nas na potrošnju
- stvaraju jezičnu nekulturu
- stvaraju ovisnost, opsjednutost zabavom (igricama)

POSLJEDICE PRETJERANOG GLEDANJA TELEVIZIJE

- Stvara izmišljeni svijet
- Izaziva lažna sjedanja
- Uzrokuje probleme s koncentracijom i pažnjom:
- Djeca koja dnevno gledaju TV sat-dva dnevno imaju 10-20% više problema s pažnjom nego ona djeca koja ne gledaju, pažnja opada 30-40% kod onih koji provedu ispred ekrana tri do četiri sata
- Izaziva ravnodušnost
- Uči nasilju

TELEVIZIJSKE REKLAME I DIJETE

- „Reklame su zapravo izmišljena (poželjna) stvarnost...“ (Miliša, 2006, 33)
- Najprivlačnija ciljana skupina za reklamiranje su djeca i mladi
- Reklamiranje = manipulacija
- Reklama nas informira, ali i nastoji potaknuti našu potrebu da kupimo proizvod što reklamira kako bi došli do zaključka: “Baš mi to treba!”

OSMISLI REKLAMU – zadatak

MOBITEL

ČOKOLADA

OLOVKA-
ŠALABAHTER

KREMA ZA
LICE BEZ
PRIŠTIĆA

KIŠOBRAN

NAOČALE

Koje su dobre, a koje loše strane reklama?

Svijet videoigara i računalnih igrica

- **Pozitivne strane**
- pustolovine u igricama razvijaju:
- dječju maštu
- potiču misaone procese i asocijativno razmišljanje
- pomažu u oslobođanju emocija i izražavanju osjedaja
- potiču kreativnost
- pospješuju koordinaciju pokreta
- mogu biti pomagalo za učenje
- igra dijete individualizira
- uspjeh u igri dijete doživljava kao nagradu

MODERNE OVISNOSTI- RAČUNALSTVO

Ovisnost o TV-u, telefonu i mobitelu, računalu
(o video-igramama, o internetu - o
informacijama, o računalnim igramama, o
chatu, o kockanju, o kupovini..., o
“virtualnoj stvarnosti”...)

OBILJEŽJA INTERNETSKOG OVISNIKA

- Kompjuter je središnje mjesto njihovog života
- Važniji im je od prijatelja i obitelji
- Sve više i više vremena provode na Internetu
- Smanjuje im se učinkovitost na poslu i školi
- Više puta su bezuspješno pokušali kontrolirati svoju pristup internetu
- Internet im je način bijega od problema i stvarnosti

U RH nema institucije koja se time bavi, iako već imamo ovisnika

U inozemstvu se o tome više govori unazad 4-5 godina

Dva lica elektroničkih medija

- **POZITIVNO LICE**
- Pravo na informaciju
- Obrazovna prava
- Pravo na druženje
- Pravo na izražavanje vlastitoga mišljenja
- Kulturna prava (igra, zabava)
- **NEGATIVNO LICE**
- Nasilje preko interneta
- Ugrožavanje djetetovog prava na privatnost
- Izloženost djece potencijalno štetnim sadržajima

CYBERBULLYING - NASILJE

- Internetsko nasilje ili Cyberbullying je nasilje pomoću kompjutera i mobitela
- Posljedice su gore nego kod “klasičnog” nasilja
- Napad se dešava kad osoba:
 - a) Šalje uznemirujuće poruke mobitelom,...
 - b) Ukrade ili promijeni lozinku ili nadimak
 - c) Objavljuje privatne podatke ili neistine
 - d) Šalje uznemirujuće slike
 - e) Šalje viruse na e-mail ili mobitel
 - f) Šalje pornografiju i neželjenu poštu
 - g) Lažno se predstavlja kao druga osoba
 - h) Uhodi drugu osobu

KARTICE S TVRDNJAMA

VOLIM SLIKATI TEMPERAMA.	ZIMA JE GODIŠNJE DOBA.	VOLIM PJEVATI.	VATERPOLO SE IGRA U VODI.	NAKON JESENİ DOLAZI PROLJEĆE.
HRANA JE U ŠKOLI JAKO DOBRA.	ZIMI SE KUPAM, RONIM I PLIVAM LEĐNO.	DA BIH POSTIGLA/AO ŠTO ŽELIM, DOBRO JE LAGATI.	U ŠKOLU DOLAZIM ZBOG UCITELJICE.	STRAH ME NAPRAVITI KOLUT NAPRIJED NA STRUNJAČI.
REDOVITO GLEDAM EMISIJU „LUD, ZBUNJEN, NORMALAN“.	U ŠKOLU DOLAZIM JER MORAM.	TV GLEDAM NAJMANJE TRI SATA DNEVNO.	DA BI UČENICI UČILI, TREBA IH REDOVITO KAŽNJAVATI.	IMAM SVOJ PROFIL NA FACEBOOKU.
SVAKU DOBRU OCJENU, RODITELJI TREBAJU NAGRADITI.	IMAM KUĆNOG LJUBIMCA I BRINEM O NJEMU.	VOLIM PRATITI MODNE ČASOPISE.	VEĆINA ČLANAKA U NOVINAMA JE NEISTINITA.	RADIJE ĆU POGLEDATI SERIJU NEGO IĆI PROŠETATI.
BOJIM SE KOŠARKAŠKE LOPTE.	KADA ME NEŠTO „MUČI“ POVJERIM SE PRIJATELJU/ICI.	PUŠILA/O SAM.	ČESTO POPIJEM ČAŠU VINA ILI PIVE.	REDOVITO PRATIM TV VIJESTI.
ČESTO GLEDAM TV DO KASNO U NOĆ.	TELEVIZOR IMAM U SVOJOJ SOBI.	RAČUNALO MI JE U SOBI.	RODITELJI KONTROLIRAJU KADA IDEM SPAVATI.	ZNAM KAKO RODITELJE NAGOVARITI DA UČINE ŠTO JA ŽELIM.

KARTICE ZA RASPRAVU (STAVOVI)

ALKOHOL JE SVIMA POTREBAN DA BI SE MOGLI DOBRO ZABAVLJATI.	NOVINE I TELEVIZIJA, ČESTO NE IZNOSE STVARNU ISTINU.	LJUDI KOJI NISU ZADOVOLJNI SVOJIM ŽIVOTOM LAKŠE OBOLIJEVaju.	OGOVARANJE JE SAMO JEDAN NAČIN POKAZIVANJA LJUBOMORE.	MISLIM DA MOGU UTJECATI NA TO ŠTO ĆE MI SE U ŽIVOTU DOGODITI.
ODRASLI BAŠ I NE RAZUMIJU NAŠE POTREBE.	<i>DISCO-KLUBOVII KAFIĆI SU JEDINA MJESTA NA KOJIMA SE MLADI MOGU DOBRO ZABAVLJATI.</i>	BITI ISKREN DOKAZ JE VLASTITE SLABOSTI.	RODITELJI DANAS DOISTA NEMAJU PUNO VREMENA ZA DJECU.	OPRAVDANO JE LAGATI DA BI ZADRŽALI PRIJATELJE.
O DROGI SE PREVIŠE GOVORI, A ONA I NIJE TAKO ŠTETNA.	DIJETU BI SVAKA DJEVOJČICA, PONEKAD MORALA DRŽATI.	SVAĐA JE JEDINI NAČIN NA KOJI MOŽEMO DOKAZATI DA SMO U PRAVU.	UČENJE JE NEPOTREBNO DA BI SE OSTVARIO USPJEH U ŽIVOTU.	DA NEMA OCJENA DJECA NE BI IMALA RAZLOG ZA UČENJE.

Test za otkrivanje da li spadate u generaciju ovisnu o medijima:

- Vrijeme provedeno za kompjuterom zbog domaće zadaće se ne broji!!!

Br.	Pitanje:	Odgovor:		Bod
1.	Ima li vaše kućanstvo više od jednog TV prijemnika?	Da	Ne	
2.	Da li provedete pred ekranom više od 2 sata dnevno?	Da	Ne	
3.	Da li ponekad imate problema sa uklanjanjem muzike s televizije i igrica iz vašeg načina razmišljanja kada se bavite drugim aktivnostima?	Da	Ne	
4.	Da li je u vašem domu većinu vremena upaljena televizija, igrica ili kompjuter?	Da	Ne	
5.	Da li imate TV, opremu za igranje igrica ili kompjuter u vašoj sobi?	Da	Ne	
6.*	Da li vam je jednostavno islučiti igricu ili TV usred najnapetijeg djela/najdraže emisije?	Da	Ne	
7.	Da li ikada žurite kući, zanemarujući svoje prijatelje, kako biste gledali Tv, igrali igrice ili "visili" na kompu?	Da	Ne	
8.	Da li redovito jedete obroke ispred televizije, kompjutera ili igrica?	Da	Ne	
9.	Da li ste se nekada ulovili kako nenamjerno oponašate neki lik s televizije ili iz igrica?	Da	Ne	
10.*	Da li se više vremena družiš s prijateljima nego što igraš igrice, gledaš TV ili si pred kompjuterom?	Da	Ne	
11.*	Da li možeš isključiti Tv, igrice ili kompjuter sada i ne gledati/igrati tri dana za redom?	Da	Ne	
12.	Da li si ikada bez namjere, odnosno cilja surfao internetom ili TV kanalima?	Da	Ne	
13.	Da li trebaš Tv, igrice ili kompjuter kako bi se opustio nakon napornog dana?	Da	Ne	
14.	Osjećaš li se nervozan ako u blizini nema televizije, kompjutera ili interneta?	Da	Ne	
15.	Da li igraš igrice, gledaš TV ili si pred kompjuterom više vremena nego što si s svojom obitelji?	Da	Ne	
16.	Da li ikada igraš igrice, surfao internetom ili gledaš TV duže nego što si namjeravao?	Da	Ne	
17.	Da li misliš da provodiš previše vremena pred kompjuterom, igricama ili TV-om?	Da	Ne	
18.	Da li si propustio posebnu prigodu s prijateljima ili obitelji zato što si gledao TV, igrao igrice ili bio za kompjuterom?	Da	Ne	
19.	Da li si ikad pokušao prestati igrati igrice, gledati TV ili biti za kompjuterom, ali nisi uspio?	Da	Ne	
20.	Da li imaš poteškoća s ograničavanjem vremena koje ćeš provesti gledajući TV, igrajući igrice ili biti za kompjuterom?	Da	Ne	

Rezultati: Za sva pitanja osim 6. 10. i 11. dobije se 1 bod za odgovor Da i 0 bodova za odgovor Ne, a za pitanja 6. 10. i 11. 0 za Da i 1 za Ne

ZAKLJUČAK

- O čemu smo danas govorili?
- Što smo vježbali?
- Što možemo zaključiti?

HVALA NA PAŽNJI!

KORIŠTENI IZVORI

- Radni materijali i radionice za provođenje Kurikuluma zdravstvenog odgoja na satu razrednika -
http://www.skole.hr/skole/vijesti_azoo?news_id=7947
- Prezentacija Zlatke Kozjak Mikić: *Integrirana nastava* - www.matica.hr
- Prezentacija Ivane Biljan: Medij kao sredstvo odgoja i sredstvo zlostavljanja - <http://student-web.unizd.hr/~tmagdic/medijkaosredstvoodgojaisredstvozlostavljanja-110803103211-phpapp01.pdf>
- Članak u Zapisu (2006.): Djeca i mediji (istraživanje) -
http://hfs.hr/hfs/zapis_clanak_detail.asp?sif=1604
- Članak Zlatka Miliša: Djeca i mladi - ovisnici o ekranima -
<http://www.dnevno.hr/kolumnne/zlatko-milisa/42060-djeca-i-mladi-ovisnici-o-ekranima.html>
- Slike na upit "ovisnosti o medijima djeca" -
<https://www.google.hr/search?q=ovisnosti+o+medijima+djeca>